

Roth

No Nakangay Ni Elimelek kan Pamilya Na Do Moab

1 ¹Do chimpo dan ok-okom a mangitoray do tana a Israel,^a myan kapaychapteng do tana daw. Do dāwri, myan asa a mahakay a taga Betlehem do irahem no sākop no Joda a nangay a minyan do tana a Moab kontodo si baket na kan dadwaw a pōtot na a babbaro. ²Elimelek iyaw ngaran nya mahakay. Noemi iyaw ngaran baket na, kan Mahalon kan Kilion iyaw ngaran dan babbaro da saya. Iyaw nya pamilya, ki yapo do partidos dan kapoonan ni Eprata a minyan do idi a Betlehem do sākop no Joda. Ki do dāwri a chimpo, nayadis sa Elimelek do tana a Moab kan minyan sa daw. ³Do dawri, nadiman si Elimelek kan natokos si baket na a si Noemi kontodo dadwa saw a pōtot na a mahahakay. ⁴Siraw dadwaw a pōtot na a mahahakay, ki nangabahay sa so mababakes a Moabita. Orpa iyaw ngaran asaw, kan si Roth iyaw ngaran asaw. Minyan sa do Moab so sigoro asa poho a katawen. ⁵Sinpangan na, nadiman si Mahalon kan Kilion. Dawa, si Noemi lang a bālo natokos, ta aran siraw dadwaw a anak na a mahahakay, ki nadiman sa.

No Nakapaybidi Ni Noemi kan Roth Do Betlehem

⁶Do dāwri, do kayan paw ni Noemi do Moab, nadāmag na a si ĀPO, ki binindisyonan na saw tawotawo naw do Joda, ta āro danaw āpit daw. Dawa, nagrobwat si Noemi a komaro do Moab a maybidi do mismo na a tana kontodo siraw dadwaw a manōgang na. ⁷Komnaro sa yapo do yanan daw, kan nanakey sa a maybidi do tana a Joda. ⁸Ki do kayan daw do rarahan, binata ni Noemi dyirad dadwaw a manōgang na a kāna, “Inyo a anak ko, maybidi kamo na do bōkod nyo a inyapwan. Nolay nyo naw machangay dyaken. Sichangori, si ĀPO pakono mangbindisyon dyinyo do maganayaya a pinarin nyo dyaken a akmas pinarin nyowaw dyirad lalakay nyo saw a nadiman. ⁹Si ĀPO pakono manoroh so bindisyon dyinyo tan mirwa kamo a makakahay kan mangnānam so ragsak do bayo a pamilya nyo.”

^a **1:1** No chimpo dan ok-okom, ki sigoro myan 300 a katawen as nakasarono no nakapangitoray ni Āri Saolo a iyaw dāmo a āri no Israel.

Do dāwri, dinadek na sa ni Noemi a pagpakāda na dyira, ki nakalyak sa a tomnanyis dadwaw a manōgang na, ¹⁰kan binata da dya a kon da, “Enggam ānang, machangay kami dyimo a maybidi dyirad kakabagyan mo saw.”

¹¹Ki initbay ni Noemi a kāna, “Inyo a anak ko, maybidi kamo na. Āngo hahawen nyo an machangay kamo dyaken? Maymanganak ako pawri so mahahakay a tādi dan lalakay nyo saw? ¹²On, maybidi kamo na, inyo a anak ko. Aysa, bakbaketan ako naya, kan maparin ako paba mangabahay. Aran myan paw hahawen ko a machoknod sichahep tan maymanganak akos dadwa a mahahakay, ¹³mapanaya nyoriw kapaypabaro da? Baywan nyoriw inawan nyo a mirwa a mangabahay? Maparin abaw komwan anak ko. Makpad danaw byay ko kan chakey kwaba matahaman nyo, ta tinadyichokodan na yaken ni ĀPO.”

¹⁴Do dāwri, minirwa dana sa a tomnanyis. Nakatayoka na, dinadek ni Orpa si katogāngan na, as nakapagpakāda na. As si Roth, ki nāw na nachikepkep di katogāngan na. ¹⁵Ki binata ni Noemi dya a kāna, “Chiban pas abirat mo. Maybidyaya dyirad kakabagyan na saw kan siraw dyos na saw.^b Machonot kabawri dya?”

¹⁶Ki initbay ni Roth a kāna, “Piliten mwaba yaken a mangkaro dyimo mana maybidi a dya machangay dyimo, mo ānang. Aran dino ngayan mo, machangay ako, as aran dino pagyanan mo, dawriw pagyanan ko. Siraw kakabagyan mo, ki mayparin sanchi a kakabaygan ko, as kan iyaw Dyos mo, ki Dyos ko. ¹⁷Aran dino kadimanan mo, dawrinchiw kadimanan ko, kan dawrinchiw pakaitaneman ko. Si ĀPO pakono mangdōsa dyaken an ipalōbos ko a myan mapaysyay dyaten malaksid do kadiman ko.”

¹⁸Do nakaboyaw ni Noemi a dyi dana matadyan kapangtokto ni Roth a machangay dya, ninonolay narana.

¹⁹Dawa, siraw nya dadwa a mababakes, ki tinongtong daw nanakey a manda do Betlehem. Do nakapakarapit daw do Betlehem, nasdaāwan tabo a omidi daw, kan sira danaw yanan dangoy da. As siraw mababakes saw do dawri a idi, ki naysin-iyahes sa a kon da, “Oyodori a iya si Noemi?”

²⁰Binata ni Noemi dyira a kāna, “Tawagan nyo paba yaken so Noemi, basbāli tawagan nyo na yaken so Mara,^c ta iyaw Dyos a Manakabalin do Tābo, ki taywara a pinaypakpad naw byay ko. ²¹Do nakakaro ko dya, myan tabo pamilya ko, ki pinaybidi na yaken ni ĀPO kaynaynawan ko na. Āngo ta tawagan nyo pa yaken so Noemi? Si ĀPO, iyaw Dyos a Manakabalin do Tābo, ki pinasabhayan na yaken so taywara a marahmet do byay ko.”

^b 1:15 Mana “do dyos na”. Iyaw dyos dan Moabita, ki Chemosh. Nom. 21:29, 1 Aāri 11:7.

^c 1:20 No chakey na batahen Noemi, ki “magānas”, as no chakey na batahen Mara, ki “makpad”.

²²Komwan nakapaybidi ni Noemi yapo do tana a Moab kan nachonot dya si manōgang na a si Roth a Moabita. Do nakapakarapit daw do Betlehem, kasiknan pan kapagāpit da so sebāda.^d

No Kangay Ni Roth Do Bengkag Ni Boas

2 ¹Do dawri a idi, myan asa kabagyan ni Noemi a yapo do partidos ni Elimelek a lakay na. Iyaw nya kabagyan na a mayngaran so Boas, ki mabaknang kan mabigbigbig a tawo. ²Do asa a karaw, binata ni Roth a Moabita di Noemi a kāna, “Ānang, palobōsan mo pa yaken a mangay do kadwan saya a bengkag dya, ta an myan makey do akin dyiraw so bengkagaw, ki somdep ako a mangabābas.”^e

Initbay ni Noemi dya a kāna, “Na, mangay ka anak ko ah.” ³Dawa, nangay si Roth do bengkag saw, as kan insiknan naranaw nangabābas do nakayapwan daw no magrānyi saw. No naporin, ki nairana a nangayan naw bengkagaw a dyira ni Boas a yapo do partidos ni simna Elimelek a katogāngan na.

⁴Nahay abas dēkey, nawara si Boas a yapo do Betlehem kan napakatoneng dyirad magrānyi saw daw a kāna, “Si ĀPO pakono myan dyinyo!”

Tominbay sa a kon da, “Aran imo, si ĀPO pakono myan dyimo!”

⁵Sinpangan na, inyahes ni Boas do pangōlo daw no magrānyi saw a kāna, “Nakayapwan na pamilya no nawri a balāsang?”

⁶Inatbay no mangipangōlwaw dyirad magrānyi saw a kāna, “Iyaw nawri a mabakes, ki iyaw Moabitaw a nachangay di Noemi a somnabat a yapo do Moab. ⁷Inakdaw naw pamalōbos dyaken a mangabābas do nakayapwan daya no magrānyi saya. Do nakawara naw, dinitā naranaw naytarabāko yapo pa kabekas a mandas changori malaksid do nakapaynahah naw kaychis dēkey do bengbeng.”

⁸Do dāwri, nangay si Boas di Roth, kan binata na dya a kāna, “Ādi, adngeyen mo pa yaken. May kaba a mangabābas do matarek a bengkag mana komaro kaba dya. Machikayban ka na dyirad mababakes saya a maytarabāko dya. ⁹Kapyahen mo a chiban yanan dan magrānyi saya kan onotan mo sa, as kan machikayban ka dyirad mababakes saw. Binilin ko saw babbarwaw a dyi daymo a ririboken. An mawaw ka, tod ka mangay a minom do pinoranom da saw no babbaro saw.”

¹⁰Do nakadngeyaw ni Roth so nyaya, nagrokob do tana, kan binata na di Boas a kāna, “Āngo naporin ko a kadawan mo dyaken a asa ako lang a gan-ganaet?”

¹¹Ki initbay ni Boas a kāna, “Nadāmag ko a maynamot do tabo a kaparin mo di katogāngan mo yapo do nakadiman lakay mo. On,

^d 1:22 No plastar no sebāda, ki akmas paray mana trigo. ^e 2:2 Leb. 19:9-10, 23:22; Deot. 24:19

nadāmag ko pa an maypāngo nakakaro mo siras inyapwan mo kan mismo a tana mo tan mangay a machiyan do tawotawo a istranghiro dyimo. ¹²Si ĀPO pakono manggon-gona dyimo do maganay saw a kaparin mo. On, maboslon pakono gon-gona mo a yapo di ĀPO a Dyos no Israel, ta nachikāmit ka dya a akmay pyek a nagpasalokob do opa.”

¹³Tomnbay si Roth a kāna, “Myan pakono dyaken pakatongtongan no pakahwahokan mo, mo āpo, ta inahwahok mo yaken, kan naychirin ka dyaken so maganay a aran mabwabodis saad ko kan siraw maytarabākwaya dyimo.”

¹⁴Do oras danaw no kākan, binata ni Boas di Roth a kāna, “Machihanghang ka pa dyamen mo ādi. Manghap ka pas tināpayaya, as kapadinot mo sya do somnokaya a palek.” Dawa, naydisna si Roth a nachitalin dyirad magrānyi saw. Do dāwri, nanoroh si Boas so pilipig di Roth. Komninan a mandad nakabsoy na, ki myan paw panda na. ¹⁵Do nakakarwaw ni Roth a maybidi a mirwa a mangabābas, inbilin ni Boas dyirad maytarabāko na saw a kāna, “Palobōsan nyo iya a mangpeh so dāwa a aran do yanan naposot saw a rinānyi, kan baywan nyo aba, ¹⁶basbāli a oyoten nyo kadwan saw a dāwa yapo do naposot saw a rinānyi, kan talnonoyen nyo para dya. Paydabdab nyo aba ah.”

¹⁷As dawa, nangabābas dana si Roth a manda do kapaysarisari. Katayoka na, inbāot naw inabābas naw, ki nakakpeh so irek a makalo a anem a kasalop.^f ¹⁸Insoson naw irekaw a insabat do idi. Do nakawara naw, inpaboya naw kāron insabat naw di katongāngan na.^g Intoroh na paw pilipigaw a panda na do nakapachakan naw.

¹⁹Inyahes ni katogāngan na a kāna, “Dino nagabābasan mo sicharaw? Sino akin bengkgag so naytarabākwan mo? Si ĀPO pakono mangbindisyon so nawri a tawo a nangbigbig dyimo.”

Inpadāmag ni Roth di katogāngan naw maynamot do mahakayaw a akin bengkgag so naytarabākwan naw a kāna, “Iyaw mahakayaw a akin bengkgag so naytarabākwan kwaw sicharaw, ki mayngaranaw so Boas.”

²⁰Tinbay ni Noemi iyaw manōgang naw a kāna, “Si ĀPO pakono mangbindisyon di Boas! Si ĀPO, ki manginonolay aba, ta tadyichokodan na sabaw sibibyay kan nadiman dana.”

Innāyon na pa a kāna, “Nawri a mahakay, ki asa masngen a kabagyan ta. Iya, ki asa dyirad myanaw so rebbeng a mangaywan do pamilya ta.”^h

²¹Do dāwri, binata ni Roth a Moabita a kāna, “Myan paw binata na dyaken a ‘Machikayban ka dyirad maytarabāko ko saya a mandad katayoka tābon kapagrānyi ko,’ kāna.”

^f 2:17 Do chirin Hebrew, ki “asa epa” a mayengay do 15 litros mana 12 kilo. ^g 2:18 Do kadwan saw a manyoskripto, ki batahen da a “naboya no katogāngan naw kāro na”.

^h 2:20 Leb. 25:25

²²Tinbay ni Noemi si Roth a kāna, “On mo anak ko, maganaganay an machikayban ka dyirad maytarabāko saw a babbalāsang dya, ta an do matarek a bengkag, angwan myan mangranggas dyimo.” ²³As dawa, nāw ni Roth a nachipaytarabāko dyirad babbalāsang saw a trabahador ni Boas a mangabābas nanda do katayokaw no kapagrānyi so sebāda kan trigo.ⁱ Ki kāda mahep somabasabat do yanan katogāngan na.

Si Roth kan Si Boas Do Pagibaōtan So Irek

3 ¹Do asa karaw, binata ni Noemi di Roth a kāna, “Anak ko, rombeng a sidongan koymo a mirwa a mangabahay kan paysonongen ko kayayan mo, tan myan danaw bōkod mo a pamilya. ²Kabagyan tabawri si Boas a nachipaytarabākwān mo a myan so trabahador a babbalāsang? Adngeyen mo yaken. Sichahep mangay anchi si Boas a maytahep so sebāda do pangirkan naw. ³May ka mariyos, as kapagbangbanglo mo, as kapaylaylay mos mapintāsaw. Katayoka na, may ka do pangirkan naw, ki mapaboya kaba dya ah, mandad katayoka na koman kan minom. ⁴Do oras naw anchi a makaycheh, siimen mo a maganay an dino paypuktadan naw. Anchan nakaycheh dana, takasan mo kokod naw, as kapaypuktad mod tokaran naw.^j Ibahey nanchi dyimo an āngo parinen mo.”

⁵Inatbay ni Roth si katogāngan na a kāna, “On mo ānang, tabo inbahey mo dyaken, parinen ko.”

⁶Dawa, nangay do pangirkan naw, kan pinarin naw tabo a akmas inbaheyaw ni katogāngan na dya. ⁷Do nakatayokaw ni Boas a komninan kan mininom, nadidiw naw kapnek. Dawa, nangay a naypuktad do payisaw no yananaw no inopo da a rinānyi, as kan nakaycheh daw. Do dāwri, nakanapyek si Roth a nangay do yanan ni Boas kan tinakasan naw kokod naw, as nakapaypuktad na do tokaran naw. ⁸Do kaabak no mahep, myan naychihat a nakayokayan ni Boas. As do kapaybadyichid naw, nadlaw naw mabakesaw a naypuktad do tokaran naw.

⁹“Sino ka?” inyahas na.

“Yaken si Roth a adipen mo, mo āpo,”^k inatbay na. “Maynamot ta imo kabagyan lakay ko, imo myan so rebbeng a mangalāngon dyaken. Dawa, kabahayen mo pa yaken.”^l

¹⁰Binata ni Boas a kāna, “Si ĀPO pakono mangbindisyon dyimo, mo ādi. Mangamangay a adayo nakaipaboya mwaya so kapodno mo dyamen a kakabagyan mo kan pinarin mwaya di katogāngan mo. On, ta linakatan

ⁱ 2:23 No kapagrānyi so sebāda, ki do pandan Abril kan do kasiknan Mayo. Somarono a kapagranyi so trigo, ki do pandan Mayo kan do kasiknan no Honyo. ^j 3:4 Nyaw dadakay dan Israelita tan mangipaboya so kakey da a magpaitoray. ^k 3:9a Komwan binata na a mangpadāyaw di Boas. ^l 3:9b Do chirin Hebreo, ki “Taloban mo yaken so ayob mwaya.” Nya dadakay no bālo a mangdaw so sidong.

mo saba pachikabahayan babbaro saya a aran mabakbaknang mana mapobpobri sa kan yaken. ¹¹Sichangori, mo ādi, mabakel kaba. Parinen konchiw tabo inakdaw mo, ta tabo saw kaidyan, ki matonngan a imo, ki asa mabakes a madāyaw. ¹²Ki aran oyod a yaken, ki kabagyan mo a masngen, myan paw kabagyan ta a ad-adda so kalintegan a masngesngen kan yaken a mangalāngon dyimo. ¹³Myan ka pa dya sichahep. Anchan mabekas, mangay akonchi a machisarita dya. An alangōnen na imo, ayket, maganay. Iya danaw makatoneng. Ki an chaskeh na a rawaten iyaw nyaya rebbeng dyimo, ikari ko di ĀPO a yaken dananchiw mangrawat so nya rebbeng dyimo. Dawa, maypoktad ka pa dya manda do kapaysesedang.”

¹⁴Dawa, naypoktad si Roth do tokaranaw ni Boas a manda do kaparbangon. Ki sakbay a maysesedang, naybangon dana tan abo tawo a makabigbig dya, ta chakey naba ni Boas a myan makapatak a myan mabakes a nangay do pangirkan naw.

¹⁵Sakbay a komnaro si Roth, binata ni Boas dya a kāna, “Pakarohen mo paw kagay mwaya, kan bolayen mo pa.” Do nakabolay naw sya, nangrokod si Boas so makalo a godwa a kaban a irek no sebāda a pinado na do kagay naw, as kan pinakachin na tan isoson ni Roth. Katayoka na, insabat ni Roth do idi.^m

¹⁶Do nakasabat naranaw ni Roth, ki inyahes ni katogāngan na a kāna, “Komostaw namarin, mo anak ko?”

Ki inpadāmag ni Roth tabo pinarin ni Boas dya. ¹⁷Innāyon na a kāna, “Binata na a ‘Basta dyi ka somabat do katogāngan mo a abo isabat mo.’ Dawa, intoroh naw dyaken tabo nya a sebāda.”

¹⁸Inatbay ni Noemi a kāna, “Panayahen mo anak ko a mandan madngey mo an āngonchiw maparin. Iyaw nya mahakay, ki maynahah abanchi a mandad katongpal nas tābo rebbengen na dyimo.”

No Kapaychabahay Da Boas kan Roth

4 ¹Do kamabekasanaw, nangay si Boas do bīt naw no rowanganaw no idi a pagmimitingan dan tawotawo, kan naydisna daw. Nahay aba, homnabas iyaw kabagyan naw a naibahey na a mangalāngon sya. Tinawagan ni Boas a kāna, “Hoy! Anchi ka. May ka pa dya maydisna.” Ki nangay a naydisna.

²Sinpangan na, nangrara si Boas so asa poho dyirad panglakayenaw do dawri a idi, kan inakdaw na dyira a maychadisdisna pa sa daw.

³Katayoka na, binata ni Boas do dawri a kabagyan na a kāna, “Naybidi danaw si Noemi a yapod tana a Moab, ki maglākwaw so tana a iyaw dyiraw ni simna Elimelek a kabagyan ta. ⁴No myan do aktokto ko, ki

^m 3:15 Do kadwan a manyoskripto, ki batahen da a “Katayoka na, nangay si Boas do idi.”

rebbeng na a ibahey ko dyimo an chakey mo a isalākan nya tana do salapen dan maychadisdisnaya dya kan do salapen dan panglakayenaya no kaidyan ta a sistigo ta. Ki an dyi mo a isalākan, ibahey mo dyaken tan chapatak ko. Ta imo lang maparin a manma myan so kalintegan, as kan yaken somarono dyimo.”

Inatbay na a kāna, “Na! Isalākan ko ah, ta nawryayaw rebbeng ko.”

⁵Ki binata ni Boas a kāna, “Do araw a gatāngen mo bengkagaw a yapod Noemi, machita kabahayen mo pa si ādi Roth a Moabita a iyaw nabālwaw tan myan maipōtot a mahakay a omtongtong so ngaranaw no nadimanaw kan tan dya mabo tanaw a tāwid no pamilya na.”

⁶Do nakadngey naw so nya, binata no kabagyanaw a kāna, “Awān! An komwan, maisalākan kwabaw nawri a tana, ta matāwid dabanchi no mismo a pōtot ko.”

⁷(No dadakay da do Israel kaychowa, an myan makey a mapayadis so kalintegan na do matarek a maynamot do asa a bānag, ki itoroh naw kasmangaw no tokap na do katōlag naw.)

⁸Dawa, iyaw kabagyanaw a myan so kalintegan, pinakaro naw kasmangaw no tokap na, as nakaitoroh na di Boas. Nakaibahey na sya a kāna, “Imo danaw gomātang so tanaya ah.”

⁹Katayoka na, binata ni Boas dyirad panglakayenaw kan do tabo tawotawo a myan daw a kāna, “Sicharaw, inyo a tabo, ki paneknekan nyo a gatāngen ko di ākang Noemi tabo dyiran simna ākang Elimelek kan yapo da simna Kilion kan Mahalon a potōt na. ¹⁰Kabahayen ko pa si ādi Roth a Moabita, iyaw bālwaw ni Mahalon tan myan anchiw pōtot ko a mahakay a omtongtong so ngaran naw no nadimanaw kan mangtāwid so tanaw no kapoonan na. Tan komwan, mabo abanchiw ngaran no nadimanaw do pamilya na kan do idi na. On, sicharaw inyo a tabo mangpaneknek.”ⁿ

¹¹Do dāwri, siraw panglakayen kan siraw tabo tawotawowaw a myan do rowanganaw no idi, ki inatbay da a kon da, “On, yamen, ki sistigo no nya. Si ĀPO pakono mangbindisyon so nawri a mabakes a kabahayen mo kan mayparin pakono a akma sa Rakel kan Lea^o do kaychowa a myan so āro a anak a napatnek so nasyon a Israel. Bomaknang ka pakononchi do Eprata,^p kan magdināmag ka pakononchi do idi a Betlehem. ¹²Siraw pōtot mo a iyanak no nya mabakes a itoroh ni ĀPO dyinyo, payparinen da pakono pamilya mo akmas pamilya Pares^q a inyanak ni Tamar di Joda.”

ⁿ 4:10 Deot. 25:5-10 ^o 4:11a Sira, ki baket saw ni Jakob a mayngaran so Israel.

Gen. 29:31 ^p 4:11b Eprata, asaw a logar do Betlehem a naymanganakan kan

nakadimanan ni Rakel. Gen. 35:16-19; 48:7 ^q 4:12 Si Pares, ki asa dyirad pōtot ni Joda kan asa apōko ni Jakob. Gen. 38:27-30

Siraw Kapotōtan ni Boas

¹³Dawa, kinabahay ni Boas si Roth. Do nakapayoknod daw, binindisyonan sa ni ĀPO, kan nabogi si Roth. Naymanganak so mahakay. ¹⁴Siraw mababakes do dawri a idi, binata da di Noemi a kon da, “Maidāyaw si ĀPO, ta sichangori inonolay naba imo do nakaitoroh na dyimo so apōko mo tan matongtong pamilya mo. Magdināmag pakono nya apōko mo do tabo Israel. ¹⁵Paydamnayen nanchiw byay mo, kan aywanan nanchi imo do kabaket mo. On, inyanak no manōgang mwaya a madaw dyimo kan iya, ki mapatpateg pa kan papito a anak mo a mahahakay.” ¹⁶Do dāwri, inhap ni Noemi iyaw apōko naw a kinepkep kan sinalobal.^r

¹⁷Binata dan mababakes a kaaroba na a kon da, “Ari danaw anak a mahakay do pamilya ni Noemi.” As pinangaranan da so Obed. As si Obed, ki āmang ni Jesse. As si Jesse, ki āmang ni Āri Dabid.

Siraw Kapotōtan ni Āri Dabid

¹⁸Siraw nyaw kapotōtan ni Āri Dabid a mangrogi di Pares. Si Pares, ki āmang ni Hesron. ¹⁹As si Hesron, ki āmang ni Ram. As si Ram, ki āmang ni Aminadab. ²⁰As si Aminadab, ki āmang ni Naason. As si Naason, ki āmang ni Salmon. ²¹As si Salmon, ki āmang ni Boas. As si Boas, ki āmang ni Obed. ²²As si Obed, ki āmang ni Jesse. As si Jesse, ki āmang ni Āri Dabid.

^r 4:16 Mana “kinepkep kan inbidang na a anak na.”